

GÖDÖLLŐI HÍRLAP

A PEST MEGYEI HÍRLAP GÖDÖLLŐI JÁRÁSI ÉS GÖDÖLLŐ VÁROSI KÜLÖNKIADÁSA

X. EVFOLYAM, 120. SZÁM

1983. MÁJUS 22., VASÁRNAP

Aszodi KISZ-esek

Mi kell a jó vezetéshez?

Csak az tudja, aki már volt vezető, aki irányított, no meg akiktől vezetett, irányítottak, s ebből a körből alig-alig maradhatunk ki; hogy milyen nehéz mesterség is ez. Nem véletlen, hogy ma már, lett légyen akár milyen rangú, rendű, bármilyen szervezetben vezetői jogosítványokkal bíró az illető, képzésben, továbbképzésben részesül, ahol a vezetés, szervezés, irányítás megannyi kérdésében okosítják ki.

Hol jól, hol kevésbé jól, vezetőképzője, s persze vezetője, azaz befogadója válogatja. S hogy ma már elismert külön tudomány van annak, amit hajdanán ösztönösen is elfogadhatónak véltünk, hogy könyvtárnyi az irodalma, s hogy megannyi vita, tanácskozás, eszmecsere témája, mind csak azt bizonyítják, felismertük, felismerjük a fontosságát.

Kétszer annyian

Ámbar tulajdonképpen a fontosságot talán nem is vitatta soha senki, inkább a módszerekről folyt, s folyik leginkább ma is a disputa, hozzávéve még sok-sok látószög nem a lényegre érto, mégis elengedhetetlen feltételt, mint amilyen a vezetői választás, a kádernevelés, a testületek és a vezetők, a vezetők és a vezetettek bonyodalmas viszonya. A hosszú vezetői indoka, hogy egyetértőleg helyeseljék: amikor az aszodi nagyközönségi KISZ-bizottság legutóbb számbavette saját irányító tevékenységét, jószerivel mindenre kitért, ami e tekintetben elemzést igényel.

Kezdvé a szervezethez alakulásáról, ami több szempontból is figyelmet érdemel. Egyrészt mert az elmúlt négy év alatt megduplázódott az alapszervezetek és a tagság száma, s részint ennek köszönhető, hogy tavaly ősszel függetlenített titkár, került a bizottság élére, Turcsán István személyében. A másik oldal éppen ebből fakad: vajon ez a számbeli, vezetésbeli erősítés megmutatkozik-e a KISZ tevékenységének színvonalában is?

Ahogy mondani szokás, öszszességében igen. De maga a titkár, s a testület nem kevésbé önkritikus, amikor a beszámolóban sorra veszik a javulást tükröző és ígérő tendenciákat éppen úgy, mint a még fehér foltokat, a hiányosságokat. Bizonyításul egy-két konkrétum. A KISZ-bizottság irányítása alatt dolgozó huszonhat alapszervezet tagsága differenciált, az iparban, a mezőgazdaságban dolgozó ifjúmunkások, értelmiségiek, a középiskolás diákok vagy a szakmunkástanulók ugyanúgy szép számmal képviseltetik magukat, mint a pedagógusok vagy a sok szempontból külön kategóriát jelentő eljárók.

Differenciált program

A cél értelemszerűen nem is lehet más, mint rétegzett differenciált programadás. Vagyis az alapszervezetek saját jellegüknek megfelelő tervek alapján munkálkodnak, s csak a nagyobb, ha úgy tetszik központi programokat szervezi maga a bizottság, mint amilyen a forradalmi ifjúsági napok, a szolidaritási hét vagy a falun élő fiatalok hete. Ami egyben azt is jelenti, hogy a korábbiaknál kevesebb az adminisztratív megkötöttség, nagyobb teret kap

az irányítás személyesebb, élőbb s így hatásosabb formája. Nem mintha mindezzel elégedettek lennének; maga a bizottság is elfoglalt, család-alapítás előtt álló tagokból toborzódik, s mitagadás, nem egyformán veszik ki részüket a munkából. Ugyanez mondható el az instruktori rendszerről is, az összekötőket sem dicsérhetjük egyöntetűen. Nagyon sok múlik tehát a személyes hozzáálláson, az öntevékenységen, az egyenlőbb teherviselésen, főtnt vagyis a KISZ-bizottságban és lent, azaz az alapszervezeteknél egyaránt.

Mert a kisebb közösségre is érvényes: ahol rátermettek irányítják a munkát, szervezik a fiatalokat, ott jobban is megy a dolog, ott élőbb, hatásosabb a KISZ-bizottsággal elengedhetetlen kapcsolat. Mindez a már emlegetett ve-

zetőképzésre, káderutánpótlásra irányítja a figyelmet. Az aszodiak megállapították, hogy eddig sem a helyi politikai képzés, sem a KISZ-iskola rendszere nem váltotta valóra a hozzá fűzött reményeket. Előbbrelépést a speciális képzéstől várnak, amelyet vezetőségi tagoknak, aktivistáknak tartanak.

Hasznos szabad idő

A korábbiaknál is többlet kell törődni a fiatalok szabad idejének hasznos eltöltésére szánt programokkal, ezeken is közelebb kerülhetnek egymáshoz a tagok. Nem különben pedig javítani kell az együttműködést a nagyközönség többi társadalmi szervezetével, s továbbra is kihasználni a pártszervekhez, a tanácsokhoz fűző régóta jó lehetőséggel kecsegtető kapcsolatokat. G. Z.

Pályázat

Ünnepi dekorációk

Közös pályázatot hirdet egy novemberre tervezett kiállításra a városi pártbizottság, a városi tanács és a városi járási Petőfi Művelődési Központ. Amiótt már most hírül adjuk: az előzetes jelentkezéseket június 15-ig várják a művelődési központ címére: Gödöllő, Szabadság u. 6.

A pályázat, majd a Gödöllői Galériában rendezendő tárlat célja, hogy a társadalmi és politikai ünnepek dekorációjában új, az eddigi gyakorlatokhoz képest gazdagabb, átgondoltabb megoldásokat kutasson fel és mutasson be. A pályázaton hivatásos és amatőr alkotók is részt vehetnek, legfeljebb három

pályaművel, rajzokkal, képekkel, makettekkel a következő témakörökben: színpadi háttérterek ünnepekhez, feliratok, szöveges kompozíciók, kirakat- és vitrindekorációk, plakátok, meghívók és nyomtatványok s egyéb újszerű dekorációk.

A pályázat nem jellegű, s június közepéig azt várják a rendezők, hogy akik szerepelni kívánnak, küldjenek előzetes értesítést arról, hogy hány művel, milyen jellegű munkákkal pályáznak. A tényleges beküldési határidőig bőven van lehetőség a munkára; pontosan szeptember 30-ig. A szakértő zsűri bírálata után a legjobb műveket jutalmazták s bemutatják a kiállításon.

Jönnek a csoportok

Isaszegen van látnivaló

A korai középkorban szegényeknek használták

Barátságosan fogad, csakúgy, mint máskor. Betessékel, nézzük meg birodalmát. Szorongunk. Tudjuk: ha nincs is nyitva a falumúzeum, alapítója, vezetője, motorja, szinte bármikor jön valaki (csak jöjjön), örömmel látja. Szemében ott csillog a megszerzett, tárgyakban begyűjtött emlékek továbbadásának vágya. Ez, mint egy jó pedagógusnál, nincs napszakhoz kötve, hát még től-ig órához, perchez.

Szorongunk. Mert hallgatnánk sokáig, de sietünk tovább, s tán nem szabad visszaélni sem nyolcvanhárom évével. Bár nem látszik lakadni, amikor hirtelen a múlt századi csata kellős közepébe varázsol remekül fogalmazott mondataival — Szathmári Zoltán, az isaszegi falumúzeum vezetője.

Gyors járású toll, fűrge magnószalag kellene ide, hogy örökítse, menekítse szemtelenül az ember, amit ő tud. A régmúlt megbeszélésére Zoli bácsival hónapok vagy tán évek kellenének. Kérdezzük hát akkor a friss hírekről.

— Csalogatott-e most a múzeum, hogy új?
— Tavaly október 2-án nyitottuk meg az új épületet.

Azóta újabb és újabb kiállítás részleteket, vitrineket, táblákat rendeztünk be. Tény, hogy nyitása óta a réginek kétszeresére növekedett a látogatók száma.

— Kik jönnek?
— Az IBUSZ is szervez, hoz csoportokat. Főként a budapesti és a váci kirendeltégek autóbusszai hoznak látogatókat. Azután most várunk csoportot a székesfehérvári Videotontól. Legutóbb az úri községi tanács vezetői jeleztek, hogy külön csoportot szerveznek, ha tudjuk őket fogadni.
— ... Látja ezt a követ. Mi léastuk húsz centire, nehogy valaki feldöntse. Nagy szerepe volt ennek régesrég. A korai középkorban szegényeknek használták. Ilyen negyvenöt fokos szögben ráfekették az illetőt, aki valamilyen bünt követett el, parázna volt, vagy más kihágáson érték. Maga a nép ítélkezett felette.

— A szegénykövet is Isaszegen ásták elő, de nézze csak, ott, azt a másik, laposabb követ. Ez háromezer éves lehet, figyelje: medve nyoma látszik benne üzenetként. Úgy tudjuk, hogy valaha katonai őrbóde darabjaként is szolgált e kö...

Felelősen a jövőért

Az egylettől a gyűjteményig

Tevékenységük 1978 óta imponáló, mindenféle feladatot átvesznek, korszerű közművelődési felfogás szerint dolgoznak, szakmai vállalkozásaik nagyszerűek, országos, sőt közép-európai jelentőségű gyűjteményt hoztak létre — a megyei tanács képviselője mondta el ezeket a mondatokat azon a végrehajtó bizottsági ülésen, amelyen a városi helytörténeti gyűjtemény rövid múltját összegezték, jelenét értékelték, jövőjét felvázolták. Elsősorban persze a jövő érdekelte a gyűjtemény munkatársait és azokat, akik tevélegesen vagy szurkolóként támogatják a múzeumra válás ügyét. A testület elé terjesztett anyag is erről szólt, amint címe jelzi: A városi helytörténeti gyűjtemény múzeummal fejlesztésének lehetőségeiről és feladatairól.

Az alap

Hozzuk előre a végkifejletet: jelen helyzetünk nem kedvez az ügynek, aminek elsősorban anyagi okai vannak. Ezeket ezen a helyen főlegesen boncolgatni, a rendszeres újságolvasó eleget tud erről. Nézzük inkább, mit tett az intézmény fennállása öt esztendejében. Néhány szó erejéig menjünk azonban még hátrább az időben, a múlt század utolsó harmadába. Ekkor, megyénkben elsőként, alakult meg a gödöllői múzeumegylet, Rómer Flóris irányításával, amely 1877-ben már évkönyvében adhatta számot működésének jelentős tetteiről.

Később egy Berente István nevű orvos, a helytörténet jeles művelője hozott létre a kastélyban a település múltjáról értékes házi múzeumot. A két világháború között Magyar Kázmér Kossuth Lajos utcai néprajzi gyűjteménye tett szert országos hírnévre.

A felszabadulás után hosszabb ideig esend volt ezen a területen Gödöllőn, mígnem tíz éve létrehozták a helytörténeti szobát, amely elsősorban az iskolai oktatás céljait szolgálta. Ez a szoba az alapja a mai helytörténeti gyűjteménynek, s remélhetőleg a majdani múzeumnak. Egy nevet kell itt említenünk, hiszen a szoba nem lett magától. Heltai Miklós tanár volt annak a szobának a lelke, aki ma is munkatársa a gyűjteménynek.

Öt éve alapították a helytörténeti gyűjteményt, s miután tisztázták feladatait, gyűjtőkörét, megkezdődhetett

az a szorgos munka, amelynek révén megteremtették az újabb fejlődési szakasz alapját. Feladata az egykori gödöllői művésztelep, a város és környékének növény- és állatvilága, erdő- és vadgazdálkodása, a helytörténet, egyebek között a jellegzetes gödöllői kismesterségek anyagának gyűjtése és állandó kiállításokon való bemutatása.

A kapcsolatok

Látványos gyarapodás a képzőművészeti anyagban tapasztalható. Mindössze 63 darabból állt 1977 végén, ma 417 mű van a gyűjtemény birtokában. Voltaképpen ezzel válhatott a gödöllői mesterek, a magyar szecesszió alkotásainak országosan ismert bemutatójává. Gondolatfrissítőnek jegyezzük meg közbevetőleg, hogy egy-egy intézmény mennyire kora gyermeke, illetve a személyiség milyen módon befolyásolja sorsát, az ebben az esetben is jól kitapintható.

Nagyjából ezekre az évekre fordul az érdeklődés a szecesszió felé, szélesebb körökben is tudatosul, mennyi érték hoztak létre ennek az irányzatnak a magyar képviselői, akik éppen Gödöllőn éltek és alkottak. A személy pedig Polónyi Péter, aki tág horizontú ember, s így nem csoda, hogy rövid idő alatt egybegyűjtötte a nagyszerű anyagot. Még csak annyit, hogy szerteágazó személyi kapcsolatát is mindenkor a köz szolgálatában kamatoztat-

ja. Enélkül a gyűjtemény nem tarthatna ott, ahol tart. És nem tarthatna ott azok nélkül, akik ellenszolgáltatást nem várva juttattak olyan tárgyakat a gyűjteménynek, amelyek becses darabjai, s képet adhatnak az egykori Gödöllőről, az itt élt emberek szokásairól, termeléséről, kultúrájáról. Ingyen, ajándékként több ezer tárgy került a volt Hamvay-kúria termeibe.

Ez a patinás épület ad otthont a helytörténeti gyűjteménynek. Olyan épület ez, amely majdan múzeumnak is megfelel. Az utóbbi esztendőben jelentős felújítások történtek falai, között, a felső szint valamennyi helyisége most már a gyűjteményé. S ha a következőkben a konyha is elköltözik a földszintről, minden tekintetben méltó helyen ismerkedhet helybeli és vendég a város és művészete múltjával.

Az egyetértés

Azzal kezdtük és azzal is fejezzük be, hogy helyzetünk nem kedvez a múzeum létrejöttének. Ez azonban nem jelentheti, hogy az erre hivatottak ne legyenek meg minden a feltételek megteremtésére, és még kevésbé az eddig összegyűjt anyag szakszerű kezelésére, illetve gyarapítására. Úgy érezzük, ebben a tekintetben nem volt vita a testület tagjai és a gyűjtemény munkatársai között. A felsőbb szervek képviselői is egyetértettek ezzel.

K. P.

A nap programja

Gödöllő, művelődési központ:

Stúdiómozzi: Rohmer A pilóta felesége. Francia film, készült 1980-ban, 20 órákor.

A Gödöllő és Vidéke Afészárúháza nyári ruházati áruiból divatbemutató és vásár, 10 órákor.

Sági István Erdélyben készített fényképfelvételei, valamint Józsa János korondi székel fazekasmester tárgyait bemutató kiállítás, megtekinthető 16—20 óráig. Apró találmányaink, kiállítás, megtekinthető 10—18 óráig.

Erdőkertes, művelődési ház: Gyöngyvirágtúra Piliscsévra és Klastrompusztára.

Gödöllő, művelődési központ:

Filmklub. Erdekességek, rendező alkotások a film történetéből, 19 órákor.

Nyugdíjasklub. Szentendre és múzeumi, filmvetítés, 15 órákor. Pedagógusjelöltek Comenius-köre: A pedagógus személyiségének speciális és általános követelményei, 17 órákor. Nyugdíjas pedagógusok klubja: Kirándulás Ráckevére.

Apró találmányaink, kiállítás, megtekinthető 15—19 óráig. Sági István Erdélyben készített fényképfelvételei, valamint Józsa János korondi székel fazekasmester tárgyait bemutató kiállítás, megtekinthető 16—20 óráig.

Erdőkertes, művelődési ház: Beszélgetés a tankönyvkiadásról. Vendég: Petrő András, a Tankönyvkiadó igazgatója. (Közös rendezvény az általános iskolával.)

Mogyoród, művelődési ház: A gyermekszínházi bérlet utolsó előadása. Kemény Henrik bábművész előadásában Vitéz László kalandjai, 13 órákor.

Labdarúgás

Idegenben

Mindhárom éllovas idegenben szerepel a járási labdarúgó-bajnokság mai 12. fordulójában. Mégsem elképzelhetetlen, hogy a táblázaton minden marad a régiben, hiszen valamennyiük ellenfele az alsó régióban tanáznak. A negyedik helyezett Tura is idegenben lép pályára, az ő helyzetük papíron igen nehéznek ígérkezik, az erdőkertesiek ugyanis csak egy ponttal szereztek kevesebbet az eddigi találkozókon.

A párosítás: Galgamácsa—Domony, Galgahévíz—Pécel, Isaszeg—Zsámbok, Erdőkertes—Tura, Hévízgyőr—Mogyoród, Valkó—Kerepestarcsa, HMSE—GEAC.

Az ifjúságiak 14.30, a felnőttek 16.30-kor lépnek pályára.

MOZI

Vasárnap. Hét merész kaszkadőr. Színes amerikai kalandfilm. Kísérőműsor: Indiai törzs. 4, 6 és 8 órákor. Hétfő:

A sólyom nyomában. Színes, magyarul beszélő NDK-film. Csak 4 órákor!

Elveszett illúziók. Színes magyar film, 6 és 8 órákor.

A falumúzeum Isaszegen

Hancsovski János felvételei

ISSN 0132-1937 (Gödöllői Hírlap)